

Kapelletjespad Enter - Bornerbroek

Auteur: Marycke Naber

Kruiskapel, Regge, beken, Ypelo, wegkruis

Vanaf de bushalte loopt de route door het centrum van Enter, met Oudheidkamer Buisjan, de grootste klomp ter wereld, de hervormde kerk uit 1709 en het Klompen- en Zompenmuseum. Daarna via de algemene begraafplaats met een modern kruisbeeld, een kruiskapel, de Enter- en Elsgraven en de Eksosche Aa naar de buurtschap Ypelo. Daar begint de beek de Doorbraak, die u volgt tot aan het Zijkanaal naar Almelo van het Twentekanaal. Aan de overkant daarvan leiden onverharde paden via een landkruis naar Bornerbroek.

Dit is de 45e etappe van het Twentse Kapelletjespad (ongeveer 900 km!). Het begint in Borne en loopt via Noord-Twente naar Oldenzaal. Dan via Zuid-Twente terug naar Borne. Het pad kan als langeafstandswandeling worden gelopen, maar ook per etappe als dagwandeling. Van het Kapelletjespad is de wandelgids Twentse Kruistochten afgeleid, met twaalf rondwandelingen, uitgekomen bij uitgeverij Gegarandeerd Onregelmatig.

Routebeschrijving

Bushalte Enter naar bushalte Bornerbroek (14 km)

NB In natte tijden kan het pad langs de Doorbraak modderig zijn. Zorg dus voor waterdicht schoeisel!

Raadpleeg de openingstijden van de bezienswaardigheden en de dienstregeling van de bussen.

- Loop vanaf bushalte Brandput naar de ANWB-wegwijzer, ga daar LA, Dorpsstraat.
- U loopt langs de voormalige gereformeerde kerk uit 1851 op nr. 69 en de hervormde kerk uit 1709, met daar tegenover Oudheidkamer Buisjan.

In religieus opzicht is Enter altijd bijzonder geweest. Rond 1400 zou er een katholieke kapel zijn gebouwd, gewijd aan Antonius Abt. Deze werd in 1636, tijdens de Tachtigjarige Oorlog, verwoest. De classis van Deventer constateerde echter dat het oude geloof in Enter nog steeds aangehouden werd en dat er nog steeds Baäls-kerkdiensten gehouden werden bij de verwoeste kapel. In Enter leefden protestanten en katholieken zonder problemen naast elkaar. De Enterse schippers dreven immers handel met iedereen en hadden 'leven en laten leven' als devies.

Tot 1846 hingen de kerkklokken van de hervormde kerk in de lindebomen rondom. Toen deze echter aan vervanging toe waren, werd de huidige klok overgenomen van een kerk uit het Friese Jutrijp. De klok zou in 1312 zijn gegoten door de rondreizende monnik Nicolaus. Hij is voorzien van diagonale krassen om kwade geesten weg te leiden en van een slang die in zijn eigen staart bijt, symbool voor eeuwigheid en oneindigheid. In de Tweede Wereldoorlog werd de klok door de bezetter gevorderd. Gelukkig is hij niet omgesmolten voor de Duitse wapenindustrie, maar in 1946 in goede staat bij Hamburg teruggevonden.

- Negeer na de grootste klomp ter wereld de straat naar links (Hogebrink). Na de bocht naar links bevindt zich het Klompen- en Zompenmuseum. Ga daar LA, ook Hogebrink.

Naast de bouw van zompen in de 18e en 19e eeuw was Enter vooral bekend door de klompenmakers en ganzendrijvers. De laatstgenoemden mestten een koppel ganzen vet en dreven dat in het najaar naar Rotterdam, waar de ganzen op de boot naar Engeland werden gezet voor het kerstmaal van de upper ten. Daarna liepen de Enterse drijvers weer terug naar huis, om te beginnen aan een nieuwe cyclus.

1. Ga bij de driesprong RA. De Hogebrink gaat over in de Zwiksweg. Houd bij de Y-splitsing links aan, Weitakkersweg.

- Blijf RD lopen, ga na de begraafplaats met een modern kruisbeeld aan de straatkant de 1e weg RA, Boomkampsweg.

2. Ga aan het eind RA, Achteresweg, loop bij het kruispunt RD. In de bocht naar links staat een kruiskapel.

Na een inval van de Sicherheits Dienst bij de ondergrondse in Almelo, troffen de Duitsers de naam van boer De Vries op een enveloppe aan. Ze deden vervolgens een inval op zijn boerderij aan de Eversdijk. Op zolder vonden ze verzetsmateriaal en een Duitse deserteur, aan wie De Vries onderdak had verleend. Als represaille werd De Vries mishandeld en doodgeschoten. Na de bevrijding hebben vrienden van het verzet als gedenkteken het kruis geplaatst, bij de plek waar het drama zich had afgespeeld.

- Ga daarna de 1e weg RA, richting Landgoed De Elsgraven. Ga na de brug over de Entergraven LA over de zandweg.

Als u naar restaurant De Elsgraven wilt, ga dan LA over de volgende brug.

3. Ga aan het eind LA over de brug en loop RD over de asfaltweg. Ga in de bocht naar links RA, een bochtige zandweg.

- Aan het eind, bij keuzepunt N27, gaat u RA over het karrenspoor. Ga na het klaphek LA, tussen de Elsgraven en de vistrappen.

- Ga RA over de stuw, daarna RA en meteen LA. Volg het smalle pad met een aantal haakse bochten, daarna een slingerpaadje.

4. Houd na het klaphek rechts aan en ga vlak voor de zandweg LA, een smal pad over een dijkje. Volg dit met een haakse bocht naar links, langs de asfaltweg.

- Loop over het tegelplein bij een schuur, ga daarna RA (voor u het Exoo) en ga LA over de weg. Loop na de brug over de Regge verder over het fietspad.

5. Houd na het oversteken van de voorrangsweg links aan langs een Toeristisch Opstap Punt. 200 m verderop bevindt zich Rustpunt Reggeblick.

- Aan het eind van het fietspad gaat u RA de brug over (Ypeloschoolweg). Ga meteen weer RA, na de brug LA door het klaphek.

6. Ga meteen RA naar het brede graspad, even later schuin LA naar beneden, langs de vistrap van de Doorbraak, daarna weer omhoog en verder over het brede graspad.

De Doorbraak is een nieuwe 13 kilometer lange beek onder Almelo langs, tussen de Loolee en de Eksose Aa. De aanleg van de beek is nodig om het water in Twente meer ruimte te geven, en om wateroverlast en verdroging te voorkomen. Tevens wordt daarmee een ecologische verbinding gemaakt tussen Noordoost Twente en de Sallandse Heuvelrug.

- Loop aan het eind door het klaphek bij het metalen hek, steek de weg over, loop door het klaphek aan de overkant en RD over het graspad.

- Volg het brede graspad tot het eind, ga daar door het klaphek en LA over de asfaltweg.

7. Ga na de brug RA door het klaphek, houd daarna links aan over het brede graspad en langs de rechterkant van het grasveld. Loop daarna onderlangs de weg.

- Ga RD door het klaphek en meteen RA door een volgend klaphek. Na de haakse bocht naar rechts links aanhouden, door een klaphek en RD over het brede graspad.

8. Ga na het klaphek aan het eind RA over de asfaltweg, na de brug LA door het klaphek. Volg het pad langs de afrastering.

Achter een klaphek met bordje eigen weg bevinden zich bankjes bij een poel.

- Ga aan het eind door het klaphek rechts van het metalen hek, steek de asfaltweg over en loop RD over het betonfietspad.

Waar dit overgaat in een halfverhard fietspad langs een zandweg, ziet u links een van de drie vangkralen die door Landschap Overijssel zijn aangebracht. Ze dienen om de Connemaraponies die het gebied begrazen gemakkelijker te kunnen vangen. Dit om hoogdrachtige veulens thuis te laten bevallen, voor veterinaire of andere zorg of om de begrazingsdruk te verminderen.

9. Loop aan het eind RD over de asfaltweg, Zomerdijk. Ga na de bocht naar rechts (hier Kanaalweg) het 1e pad LA (oranje pijl).

- Ga aan het eind op de dijk RA, een zandweg met fietspad. Ga bij de asfaltweg schuin RA naar beneden (oranje pijl). Ga aan het eind van dit smalle pad LA, bij de asfaltweg RA.

- Ga na het viaduct RA het steile pad omhoog, of het volgende smalle pad (grijs omrande witte pijl), aan het eind RA over het fietspad.

- Ga na de brug (over het Twentekanaal, zijkanaal naar Almelo) RA naar beneden bij de grijs omrande witte pijl, daarna RD over de halfverharde weg langs het water.

10. Ga de 1e weg schuin LA, Het Linschot, dan de 1e weg LA, Weersweg. De asfaltweg gaat over in een halfverharde weg. Aan het eind van het bosje staat links een landkruis.

Dit kruis, met daarnaast een zogenaamd kuierbéénske is tot stand gekomen door Gerrit Overdijk uit Bornerbroek. Hij was op het idee gekomen door autoritjes met zijn gezin door Oost-Twente. Samen met zijn vrienden Wim en Gerrit Perik, Jos Schuttenbelt en Harrie Nollen heeft hij het kruis vervaardigd. De grond werd beschikbaar gesteld door Johan Wilmink. Toen op zoek naar een geschikt corpus. Het kunststof beeld hebben ze niet gevonden in de bedevaartsplaats Kevelaer, maar wel bij een beeldenmaker een paar kilometer daarvandaan. Op 15 augustus 2004 werd het kruis ingewijd.

- Loop bij de kruising RD over de halfverharde weg en ga na de gebouwtjes van de ijsbaanvereniging RA, een graspad (paarse pijl).

11. Na een bocht naar links en naar rechts is dit een smal pad tussen eiken. Ga aan het eind LA, een halfverhard paadje door voetgangerssluizen, loop daarna RD langs een huis.

- Steek de voorrangsweg over en loop RD, Muldersweg, aan het eind RA, Worker Landen. Ga bij de voorrangsweg LA.

Op de splitsing heeft het oudste landkruis van Twente gestaan (uit 1922). Aangezien het kruis aan het weggroten was en het beeld nogal beschadigd, hebben de eigenaren van café Brockie het in 2013 zolang in hun schuurtje gelegd. In 2014 is een nieuw kruis geplaatst aan de Pastoor Ossestraat en in 2015 is het gerestaureerde corpus eraan bevestigd. U komt het tegen bij de volgende etappe, het rondje Tusveld.

- Ga bij de rotonde RA, Lohuisstraat, naar de bushalte, links richting Almelo, rechts richting Delden.

Praktische informatie

Landelijk gebied, rivier, beken. 50 % onverhard

Kijken

Oudheidkamer Buisjan, Dorpsstraat 42, Enter, enterserfgoed.nl/musea/oudheidkamer-buisjan. Het entreekaartje is ook geldig voor het Klompen- en Zompenmuseum,

Hogebrink 4, Enter

Het Exoo, biologische boerderij met boerderijwinkel, Wierdenseweg 28, Enter, 0547-381420, hetexoo.nl

Eten en drinken

IJssalon de Lutte, Dorpsstraat 83, Enter, 0547-383005

Eetcafé / cafetaria t Zumpke, Dorpsstraat 52, 0547-382576, eetcafezumpke.nl

Restaurant / eetcafé De Elsgraven, Eversdijk 6A, Enter, 0547-383682, restaurantelsgraven.nl

Rustpunt Reggeblick, Enterweg 25, Rectum, 06-22958534. Behalve bij strenge vorst het hele jaar geopend

Café / lunchroom Brockie, Entersestraat 2, Bornerbroek, 074-3841276, cafebrockie.nl

Bistro Le Primeur, Lohuisstraat 1, Bornerbroek, 074-3841114, bistroleprimeur.nl

Overnachten

B&B Het Meestershuis, Ypeloseschoolweg 3, Ypelo, 0547-381941, meestershuis.nl

Openbaar vervoer

Bushalte Brandput, Enter, lijn 95 Rijssen-Goor. Niet op zo!

Bushalte R.K. Kerk Bornerbroek, lijn 66 Almelo-Delden. Niet op zo!

Regiotaxi Twente: 0900-1814, www.regiotaxitwente.nl (minstens 1 uur van tevoren reserveren)

Routebeschrijving, topografische kaart en GPS-track van deze wandeling vind je op Wandelzoekpagina: www.wandelzoekpagina.nl/wandeling/kapelletjespad-enter---bornerbroek/15712/. Reactie, opmerkingen en aanvullingen zijn welkom op Wandelzoekpagina.

In de wandelgids 'Twentse kruistochten' beschrijft Marycke Naber 12 rondwandelingen langs in totaal 112 kapellen en kruisbeelden. De wandelingen zijn min of meer afgeleid van het Twentse Kapelletjespad van ca. 800 km (in etappes van gemiddeld 15 km, die eveneens op de Wandelzoekpagina (www.naberpaden.nl) zijn gepubliceerd). De wandelgids bevat mooie foto's en interviews met vrijwilligers die de kapelletjes en wegkruisen onderhouden. De gids is in te zien en te bestellen op www.gegarandeerdonregelmatig.nl.

 4 **Neem een abonnement!**
Meer dan 1500 wandelkaarten

voor slechts
€ 13,50